

Basaralı 9. sayfada

Eskiden sadece gözle yaptığımız şeyi şimdi biraz daha fazla rakamlar yardımıyla yapıyoruz. Ama yeterli mi değil? Bu anlamda daha da iyisini yapmaya çalışıyoruz.

Futbolda veri kullanımına karşı bir önyargı olduğunu düşünüyor musunuz?

Mesela yorumcunun biri çıkmış “Futbol koşmak mı?” diyor bana. 30 yıldır oyuncu, yardımcı antrenör, teknik direktör ve yönetici olarak bulundum bu işin içinde. Demek ki yanlış biliyoruz. Futbol koşmak değilmiş! Bu zihniyete nasıl anlatabilirim yaptıklarımı? Zaten Avrupa’daki rakiplerim en büyük bütçelere sahip, en iyi oyuncuları alıyor, bizden daha teknikler, her anlamda daha organizeler. Onlarla nasıl baş edeceğim? Hiç olmazsa daha fazla koşarak. Bu kadar koşulmasaydı ben de antrenörlüğü seçmez futbolculuğa devam ederdim.

Buluş yapamazsak geride kalırız

Bu veri kullanımını Türk takımlarının Avrupalı rakipleri karşısında daha iyi sonuç almasını sağlar mı?

Şu ayrımı çok net yapayım: Kısa vadede Türkiye ne sporda ne de futbolda birinci sınıf bir ülke olabilir. Bugün herkes taktikleri, oyunun nasıl oynandığını biliyor zaten. Artık takımlar arasındaki tek ana fark fiziksel güçte. Bu aradaki makası kapatmadığımız sürece Türkiye futbolda merkez ülke olamayacak. Bunu şu değiştirebilir: Spordaki Türkler olarak sporcuyla bir santim daha uzun atlatacak, bir santim daha yukarı zıplatacak, koşarken bir metre daha öne geçirecek birtakım buluşlar yapmadığı sürece geride kalacak. Çünkü bu yöntemleri örneğin önce ABD gibi gelişmiş ülkeler buluyor ve uyguluyor. Ama ben sprintte bir adım öne geçebilsem farkı orada yaratabilirim.

25 yılda Türk futbolu ilerleme gösterdi aslında. Avrupa’yla da farkı kapattı öyle değil mi?

Doğru kapattık ama son 10 yılda tekrar açıldı bu makas. Şimdi yeniden kapatıyoruz. Bu sezon Fenerbahçe ve Galatasaray’ın Avrupa’daki performansı bunun bir göstergesi. Ama ekstra bir bilimsel buluş ve aşama yapmazsak birinci sınıf ülke olmayacağımızı, Manchester United ve Real Madrid gibilerinin arasına giremeyeceğimizi düşünüyorum. Bu, sistem açısından imkânsız. Hiç olmazsa birinci sınıfların altındaki ikinci sınıfı haline gelmemiz lazım. Şimdi hedefimiz Avrupa’nın 10’uncu ila 20’nci takımları arasına girmek olmalı. Daha üste girebilmek için fiziksel olarak en yüksek seviyede olmak ve demin bahsettiğimiz verilerden en iyi şekilde faydalanmamız lazım.

Peki yakın gelecekte Türk kulüpleri bütçelerini arttırıp daha iyi oyuncular transfer ederse durum değişir mi?

Bu neyi değiştirecek? Almasına alırsın ama futbolun merkezi yine Avrupa’da kalır. Sadece para Türkiye’yi merkez ülke

Türkiye’de sabırlı olursan kaybedersin. Genç oyuncuların ailesi bile “Pas verme, şut at” diyor. Taktiğe uyan değersizleşiyor.

Son dönemde Alman takımı Dortmund’u beğeniyor. İki sezondur müthiş çı- kıştalar. Çok doğru bir şekilde çıktılar. Gençler, agresif bir oyun tarzları var.

haline getirmez. Çünkü doğal merkez Avrupa’da. Niye oyuncular hem yaşantı hem de sportif açıdan Londra’ya gidiyor? Niye insanlar Paris’e, Madrid’e gidiyor? Merkez olmadığın sürece onlarla baş etme imkânın yok. Belki bütçeni iki katına çıkarırsan en iyilerin bir seviye altındaki grup oyuncuları 25-26 yaşında Türkiye’ye çekebilirsin. Ama dünya standardında olmayacak ligimiz. Bunu insanlara anlatamıyorum. Anlatamadıkça da meczup muamelesi görüyorum.

Emniyet şeridinden gidersen kazanırsın Bu seviyeye çıkabilmek için ne kadar bir süre gerekir?

Örneğin İngiltere’de sokaklar bile 50 yıldır aynı. Zaten onların bir buçuk yılda yaptığı işi biz üç ayda yapmaya kalkıyoruz. Ama o üç ayda yapılan iş bir hafta sonra patlayıveriyor. Onların yaptığı işe 10 yıldır hiç bozulmadan devam ediyor. Türkiye’de ise her şey karmakarışık. Ve bu karmakarışık ortamdan çıkan oyuncuya da ben diyeceğim ki: “Düzenli oyna, sabırlı ol, sisteme uy.” Zaten Türkiye’de sabırlı olursan kaybedersin. Emniyet şeridinden hızlı gidersen kazanırsın. Türkiye’ye gelen yabancıların bile trafikte ilk öğrendiği şey bu. Bu karmaşanın içinde neyi düzeltebiliriz diye uğraşıyoruz. Genç oyuncuların annesi-babası bile düzene karşı çıkıyor: Oğullarına akıl verirken “Pas verme şut at” diyor. Çünkü Türkiye’de sadece gol atarsan değerlisin. Veya iki oyuncunun arasından çalımla geçersen değerlisin. Oysa pozisyonunu koru, topu kontrol et, taktiğe uy... Ama bunu yapan değersizleşiyor. Halbuki sahada işin doğrusu gerektiği zamanda gerekli hareketi yapmaktır.

O zaman böyle bir ortamda istediklerini yapabilmek de çok zor olmalı...

Bu sezon sonuçlar bana yordım ettiği için yaptığım işler başarılı gibi gözüküyor. Halbuki sonuçlar tam aksi yönde olsa da yaptıklarımız doğru. O toplar bizim kaleimize girse başarısız gözükecektik, istediklerimizi anlatamayacaktık. Bakın bu durum Türk ve yabancı antrenör için değişmiyor: Frank Rijkaard da geldiği zaman başarılı olamıyor bu ülkede. Dünyanın en büyük futbol ülkelerinden birinde

çalışmış ve başarılı olmuş teknik direktör ama burada tutturamadı. Alex Ferguson gelsin, beş ay sonra ona da başarısız denir. Rijkaard buraya gelip de düzenli bir takım yaratamıyor. Çok düzenli bir takımdan gelmiş. Beş ay öncesinde Barcelona’nın antrenörüydün.

Niye başaramadı?

Çünkü ülkenin iklimi böyle. Futbol sektörünün bütünü için söyleyeyim: Hep birlikte uçuruma doğru gidiyoruz. Esas itibariyle antrenörler adına şunu söyleyebilirim: Çok ön plana çıktık. Bir adım geriye çekilmeliyiz. “Ben yaptım, ben başardım” tavrı bitmeli. Çünkü futbolun içinde bir tane aktör var: Futbolcu. Aslında yöneticiler, gazeteciler bir adım atmalı geriye. Kendi alanımızı genişletmek için futbolun bütününe zarar veriyoruz.

Köklü kulüplerin üstünlüğü sürece

Avrupa futbolunun en tepesinde de iki ekol var şu anda. Bir yanda Chelsea, Manchester City, Paris St. Germain gibi harcama ekolü, diğer yanda da Barcelona ve Bayern Münih gibi kendi kaynaklarını kullanan ekol. Hangisini kendinize daha yakın buluyorsunuz?

Türkiye’deki durumu anlatarak yanıtlayayım bunu: Türkiye’nin yüzde 90’ında ilki yani harcama ekolü hâkim. Kalan yüzde 10’da ise düzen ekolü var. Avrupa’da ise kulüplerin en fazla yüzde 10’u harcama yanlısı bir sistem izler. Bu yüzde 10’luk bölüme Rusya’dan, Arap ülkelerinden sermaye akışı olur. Ama yüzde 90’ı düzenden yanadır. Türkiye’de ise diğer kötü misallere özenince yüzde 90’lık oran

daha artma noktasına geliyor. Bunun neresine gideceğini söyleyeyim: Bu para girişleri geçici hevesler. 5-10 yıl sonra bunlar çekilecek, başka sermaye sahipleri başka takımlara para yatıracak. Ama bu ekolün Avrupa’daki payı yüzde 10-15’i hiç geçmeyecek. Esas olan Barcelona gibi, Real Madrid gibi, Manchester United gibi köklü takımların varlığı ise sürece.

Son birkaç sezonda kulüp yapısı ve saha içi düzeniyle sizi çok etkileyen bir Avrupa takımı var mı?

Son dönemde Alman takımı Borussia Dortmund. İki sezondur müthiş bir çıkıştalar. Zaten bu başarının sinyali vermişlerdi. Çok doğru bir şekilde çıktılar bu noktaya ve yaptıkları her şey de karşılığını buldu. Gençler, agresif bir oyun tarzları var. Sahadaki düzenleri de saha dışındaki yapının getirdiği bir sonuçtur. Antrenör, yönetim bir yapı meydana getiriyorlar. Tabii bunu 10 kulüp yapıyorsa hepsi aynı sonucu alamıyor. Dortmund bunu yapabilen kulüplerden. Belki başkası oradaki yapıyı aynen kopyalasa başarı gelmeyecekti.

Futbolculuk

25 yıl önceye göre çok abartılan bir meslek haline geldi. Bu yüzden futbolcuların üzerindeki baskı da onlardan beklenti de arttı.

Yabancı oyuncu sayısı

Yeni gençler üretemiyoruz. Bugün yatırım yapalım 20 yıl sonra meyvelerini alalım dediğimizde kimse dikkate almıyor. Bu yüzden bu yabancı sayısını yüksek tutmaya mecburuz. Bu konuda Türkiye’de hangi konumdaysanız o konuma göre yanıt verirsiniz. Fenerbahçe’de başka, Ankaraspor’da başka, Milli Takım’da başka sayı veririm size. Çünkü bu soruya net cevap verebilecek kriterim yok.

Bugünün futbolu, dünün futbolu

Bugün futbolda öyle bir hız ve güç seviyesi yakalandı ki 40-50 yıl öncenin oyuncuları bugün sahaya çıksa bu tempoya bırakın 30 dakikayı, 10 dakika bile dayanamaz, sakatlanırlar. Bugün her bilgiye daha kolay ulaşabiliyoruz. Hele Türk futbolunda birçok şey belirsizdi o zamanlar. Oynadığım iyi takımın her araya gelmesi de tesadüflere bağlıydı. Şu anda konuştuğumuz konulardan o zaman konuşabilir miydik? Konuşabilseydik, bir futbolcu olarak kendime dair yapacağım ilk şey kuvvet çalışması olurdu. Dayanıklılığım artardı ve 250 değil belki 500 gol atardım oyunculuk kariyerimde.

